

Diccionari de sinologia

Introducció

1. Contextualització de l'obra

El *Diccionari de sinologia* és fruit de l'esforç conjunt d'un bon nombre de persones i institucions. La publicació, que té el suport del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, ha estat una iniciativa de Pere Culell, Adelaida Fandos i Maribel Nieto, professionals mèdics vinculats a la Secció Col·legial de Sinologia del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona.

El diccionari es va plantejar com una ampliació i posada al dia del *Vocabulari de sinologia*, un llibre dels mateixos autors que el TERMCAT va assessorar el 2005. En el cas del *Diccionari de sinologia* actual, el TERMCAT va assumir la gestió terminològica del projecte i va facilitar les eines i l'assessorament metodològic adequats per a fer possible el treball de recerca terminològica.

L'obra ha estat concebuda com una eina de consulta eminentment pràctica per a resoldre els dubtes terminològics dels professionals vinculats a les disciplines que tenen com a centre d'interès la mama, particularment des del punt de vista de la medicina i la salut. Igualment, també vol ser útil per als estudiants de qualsevol dels àmbits relacionats o per als mediadors lingüístics (periodistes, traductors o correctors de textos especialitzats) que utilitzin aquesta terminologia. D'altra banda, com que la patologia mamària és un tema de salut sensible en la societat actual, els termes d'aquest diccionari poden ser d'interès per qualsevol lector que vulgui apropar-se als conceptes d'aquest camp del coneixement.

2. Contingut del diccionari

El *Diccionari de sinologia* recull prop de 1.100 termes relacionats directament amb aquesta disciplina. Cada terme inclou les denominacions en català i els equivalents en castellà, anglès, francès, italià i, si escau, les denominacions de la *Terminologia Anatomica* (TA), amb les definicions corresponents i, eventualment, amb notes explicatives.

2.1. Criteris de selecció de la nomenclatura

El treball terminològic sistemàtic dut a terme s'articula entorn de l'**arbre de camp**, el qual representa l'estructuració temàtica que, a manera d'esquelet, ha servit per organitzar conceptualment l'obra i guiar la selecció i la classificació dels termes, d'acord amb els criteris de pertinència establerts. Els termes s'han classificat dins les àrees següents: conceptes generals, anatomia mamària, fisiologia mamària, tècniques diagnòstiques, patologia mamària i tractament (que inclou una subàrea específica de fàrmacs).

De manera general, per a definir el criteris de pertinència s'ha tingut en compte la representativitat, rellevància i especificitat dels conceptes, segons l'opinió dels autors del treball.

Particularment, pel que fa a signes i símptomes, no s'han inclòs els termes més generals, que els usuaris probablement saben per coneixement del món o que són fàcilment deduïbles amb un coneixement mínim dels mecanismes de formació de termes de llenguatge mèdic.

I, concretament, quant als fàrmacs, s'han recollit els que s'utilitzen en tractaments de quimioteràpia i hormonoteràpia, però no s'han tingut en compte els fàrmacs més generals. Tampoc no s'han inclòs marques comercials.

2.1. Contingut de les fitxes terminològiques

Cada fitxa terminològica del diccionari presenta la informació següent:

- Una denominació catalana, considerada *terme principal*, amb la categoria lèxica corresponent
- Una o més denominacions catalanes, etiquetades com a *sinònims complementaris* (*sin. compl.*) o sigles (*sigla*), si n'hi ha, també amb la categoria lèxica
- Els *equivalents* en espanyol (*es*), francès (*fr*), anglès (*en*) i italià (*it*); els símbols, si escau (*sb*)
- La denominació en *Terminologia Anatomica* (TA), en els termes relatius a anatomia
- L'àrea temàtica
- La *definició*
- Una *nota* o més, eventualment

Exemple:

 artèria intercostal

artèria intercostal, n f
artèria intercostal anterior, n f *sin. compl.*
es arteria intercostal
fr artère intercostale antérieure
it arteria intercostale
it arteria intercostale anteriore
en anterior intercostal artery
en intercostal artery
TA rami intercostales anteriores

<Anatomia mamària>

Artèria que té l'origen en l'artèria mamària interna i que es distribueix pels cinc o sis primers espais últims intercostals, els músculs pectorals major i menor i la glàndula mamària.

Nota: A cada banda del tòrax hi ha entre quatre i sis artèries intercostals.

3. Criteris metodològics del tractament de les dades

Les denominacions catalanes

Els substantius es presenten en singular, llevat dels plurals lexicalitzats (*crestes de Duret* n f pl, o *raigs X* n m pl), i amb la terminació femenina i el doble indicatiu de la categoria quan es tracta de noms de doble gènere (*sinòleg/sinòloga* n m, f). Els adjectius, també en singular, es presenten amb la terminació femenina si en tenen (*mamari -ària*).

Normalització

Aquest diccionari conté una trentena de termes que han passat per un procés de **normalització terminològica**, amb la intervenció del **Consell Supervisor del TERMCAT**. La major part van ser detectats i estudiats durant el treball de recerca terminològica vinculat amb el *Diccionari de sinologia* en les diverses fases històriques del projecte.

Pel que fa als termes normalitzats, sempre que ha estat possible, s'han introduït denominacions catalanes alternatives als manlleus anglesos, si tenen el suport dels especialistes i es documenten paral·lelament en altres llengües; així tenim *assaig clínic*, *bioxip de DNA*, *cribratge*, *diagnòstic precoç*, *galactoforectomia*, *quimioteràpia neoadjuvant* o *teràpia hormonal substitutiva*.

Singularment, el nom de la disciplina de què s'ocupa aquest diccionari, la *sinologia* (sin. *mastologia*), va ser objecte de normalització per fixar la forma catalana més adequada.

Equivalents

Els equivalents no mostren indicacions de prioritat en la sinonímia. Pel que fa a la forma, en castellà, francès i italià es recullen amb la forma no marcada, que habitualment coincideix amb el gènere masculí

En el cas dels termes anatòmics, quan existeix, s'ha recollit la denominació equivalent en *Terminologia Anatomica* (TA).

Pel que fa als símbols es presenten juntament amb les equivalències, amb l'indicador de llengua *sb*.

Notes

Segons la naturalesa de la informació que contenen, les notes d'aquest diccionari poden ser de diversos tipus: conceptuals, exemplificadores, relacionals, terminològiques o lingüístiques.

a) Les notes conceptuals serveixen per a ampliar la definició (veg. *apatia*).

b) Les notes exemplificadores aporten exemples del referent a què al·ludeix un concepte (veg. *anecoic -a*).

c) Les notes relacionals permeten remetre a altres articles i ajudar a establir el concepte mitjançant la relació entre nocions relacionades (veg. *antiestrogen*).

d) Les notes terminològiques poden donar informació sobre la procedència del terme o el seu significat en la llengua d'origen (veg. *antigen carcinoembriogènic*).

e) Les notes lingüístiques aporten dades referents a aspectes de caràcter pragmàtic i expliciten usos particulars de la denominació (com a *àcid gadopentètic*).

4. Propòsit

Confiem que aquesta obra en línia, el *Diccionari de sinologia*, sigui una eina útil per a tots els especialistes i els professionals que treballen en aquest camp del saber. A tots ells els convidem a utilitzar aquesta terminologia i a fer-nos arribar els seus suggeriments de millora a través de la **bústia de suggeriments** del TERMCAT.

TERMCAT